

Vranov nad
Topľou

Eliminácia bariér v prostredí

ako cesta k nediskriminácii

Eliminácia bariér v prostredí ako cesta k nediskriminácii

Monitoring prístupnosti vo Vranove nad Topľou

Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR
v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd

Vydal:

Slovenský zväz telesne postihnutých, Bratislava, 2019

Projekt bol realizovaný s finančnou podporou
Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu
Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd

Vranov nad Topľou 2019

Monitoring prístupnosti objektov vo Vranove nad Topľou

Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd.

Prítomnosť architektonických bariér v živote občanov s telesným a ťažkým telesným postihnutím má veľký dopad na kvalitu ich života, znižuje možnosti účasti na spoločenskom a pracovnom živote. Je bezprostrednou príčinou ich diskriminácie.

Možno si to my, telesne a ťažko telesne postihnutí občania, žijúci, študujúci a pracujúci v Slovenskej republike ani neuvedomujeme, no tým, že slovíčko „BEZBARIEROVOSŤ“ nie je v našom živote pojem úplne samozrejмый a normálny, sú nám dennodenne upierané naše základné, ľudské práva a slobody. Sloboda pohybu, sloboda združovania sa, to sú často krát základné piliere nášho pocitu, že nie sme odstrkovaní, diskriminovaní, odsúvaní do ústavov a domovou sociálnych služieb. My, telesne a ťažko telesne postihnutí občania Slovenskej republiky sme tiež súčasťou spoločnosti a považujeme za normálne, ak požadujeme uplatňovanie a dodržiavanie našich občianskych, ako aj základných ľudských, práv a slobôd.

Hlavným cieľom projektu bolo realizovať **monitoring bezbariérovosti** a dostupnosti objektov vo vybraných mestách s cieľom vytvoriť podmienky na realizáciu účinných nástrojov na predchádzanie diskriminácie a uplatňovanie zásad rovnakého zaobchádzania pre **občanov s telesným a ťažkým telesným postihnutím**. Výsledky získané prieskumom bezbariérovosti prezentovať pred predstaviteľmi miest a obcí a tak **zlepšiť informovanosť verejnosti**, štátnej a verejnej správy o potrebách telesne a ťažko telesne postihnutých občanov. Poukázať na nedostatky a navrhnúť spôsoby riešenia pri odstraňovaní architektonických bariér ako základného predpokladu odstránenia diskriminácie a vytvárania rovnakých životných podmienok ako pre zdravú populáciu.

Cieľovou skupinou boli ľudia s telesným a ťažkým telesným postihnutím, ktorí patria v súčasnosti do skupiny ľudí ohrozených sociálnou exklúziou. V širšom spoločenskom kontexte do cieľovej skupiny patria aj rodičia s detskými kočíkmi, seniori, tehotné ženy, osoby po úrazoch, ktorým rovnako prítomnosť architektonických bariér v prostredí a v doprave znemožňuje prístup k službám, objektom a tovarom.

V súvislosti s demografickým vývojom posledných rokov, ktorý je charakterizovaný starnutím obyvateľstva sa bezbariérovosť životného prostredia dotýka stále väčšieho počtu obyvateľstva.

Neprístupnosť prostredia má veľký dopad na kvalitu života všetkých uvedených skupín, značne obmedzuje ich život, znižuje jeho kvalitu a možnosť účasti na verejnom a spoločenskom živote. Jednotlivec len ťažko ovplyvní túto diskrimináciu, pritom existujúce

bariéry niektorých z nich takmer vyradia z normálneho života. Máloktoľ človek stúpajúci po schodoch v úrade, divadle, či v nemocnici si uvedomí „ako sa sem dostane môj sused na invalidnom vozíku, matka s detským kočíkom či známy so zlomenou nohou, ktorý chodí zatiaľ o barľách“? Ako sa sem dostanú starší ľudia, pre ktorých je každý schod problém? Ak sa zlepší prístupnosť objektov, zlepší sa kvalita života všetkých týchto ľudí po všetkých stránkach.

V starých budovách je niekedy problém sprístupniť objekt pre telesne postihnutých. Pri zodpovednom prístupe sa riešenie dá nájsť aj tu, napr. sprístupnením vchodu z dvora, nainštalovaním schodištvých plošín, rozšírením dverí a pod. Pri nových budovách by bezbariérovosť mala byť samozrejmosťou už pri samotnom projektovaní objektu.

Na začiatku monitoringu boli spracované dotazníky, kde bolo presne definované, ktoré ukazovatele sa budú skúmať a vyhodnocovať a uskutočnilo sa zaškolenie aktivistov cieľovej skupiny, ktorí prieskum vykonávali. Kritéria pre prieskum boli vybrané tak, aby vyhovovali osobám s ťažkým telesným postihnutím. Pod ukazovateľmi prieskumu sa nemyslí len vstup do objektu, ale aj pohyb v rámci budovy, vrátane sociálnych zariadení, kde sa prihliada na šírku dverí, ako aj vnútorný priestor, na možnosť manipulácie s invalidným vozíkom. Súčasťou prieskumu bolo vyhotovenie a spracovanie fotodokumentácie.

Dôležitou súčasťou realizovaného projektu bola prezentácia výsledkov monitoringu pre verejnosť. Prezentácia sa uskutočnila zorganizovaním workshopov v každom meste, kde prebiehal prieskum, v Michalovciach, Humennom, vo Vranove nad Topľou, Bardejove a v Spišskej Novej Vsi. Na prezentácií sa zúčastnili aj zástupcovia tlače, štátnej správy a samosprávy.

Prezentovaním výsledkov prieskumu sme chceli apelovať na kompetentných miestach, u zodpovedných mesta, na odstraňovanie architektonických bariér, ktoré sú pre mnohých z nás, neprekonateľnou prekážkou, pri naplňaní snov o zamestnaní, cestovaní, bývaní a pod. Treba pravdivo povedať, že istý posun, tým správnym smerom, hlavne v období uplynulých pár rokov, je badateľný, no ešte stále je reálna situácia alarmujúca a vyžaduje veľa spoločného úsilia na jej zlepšenie.

Vyzbrojení ideálmi a nadšením vyšli naši aktivisti do ulíc a cez hľadáček fotoaparátov a s dotazníkmi v rukách kriticky pristupovali k bariéram v našom okolí. V uliciach nášho mesta Vranov n/Topľou sa na monitoringu zúčastnili 4 aktivisti, s rôznym druhom a rozsahom telesného postihnutia. Aj keď v mnohých príkladoch natrafili na neprekonateľné bariéry, neodradilo ich to a z celkových výsledkov vyplýva, že hodnotiaci rebríček môže byť síce veľmi kritický, no k určitým, miernym, zlepšeniam jednoznačne prišlo, v mnohých oblastiach. Vedeli sme však, že ich je veľmi málo. No skutočnosť bola ešte horšia ako predpoklad. Podobný prieskum sa uskutočnil v rokoch 2011 a 2012 a našim cieľom bolo obohatiť už získané výsledky o nové skutočnosti, ako aj získať informácie o viacerých zmapovaných priestoroch, ktoré sme v rámci nášho projektu navštívili.

Tibetský vodca, Dalajláma, držiteľ Nobelovej ceny za mier povedal: „Osamotená ľudská bytosť bez ľudskej spoločnosti nemôže prežiť.“ Preto považujeme za dôležité, aby sme nielen očakávali, že okolie nás prijme a začne akceptovať, no predovšetkým my sami musíme ukázať, že sme tu a chceme riešiť náš problém. Vtedy nám môže spoločnosť podať pomyselnú, pomocnú ruku a my „prežijeme“. V spoločnosti plnej schodov, obrubníkov, úzkych dverí, „ne“ vyhradených parkovísk, či len klzkej podlahy, neprístupnej toalety, a pod., sa nám existuje s veľkými ťažkosťami. A pritom by stačilo tak málo.

Stačí urobiť rampu, rozšíriť dvere a my by sme sa mohli dostať všade tam, kam potrebujeme, a to bez cudzej pomoci. Žiaľ, naše skúsenosti, aj výsledky nášho prieskumu, ktoré vám teraz predkladáme, sú v porovnaní s rovnakým monitoringom, ktorý bol realizovaný v rokoch 2011 a 2012, rovnako alarmujúce, no nevzdávame sa a veríme, že údaje ktorými disponujeme, podporia kompetentných v činnosti smerom k vytváraniu bezbariérového životného prostredia.

Ciele projektu

- Zhromažďovanie informácií o bezbariérovom prístupe k architektonickým objektom a službám vo vybraných mestách Slovenska: Michalovce, Humenné, Vranov n/Topľou, Bardejov, Spišská Nová Ves.
- Analýza, štatistické spracovanie a návrh účinných opatrení na odstránenie diskriminácie telesne a ťažko telesne postihnutých občanov vyplývajúcej z neprístupnosti prostredia.
- Spracovanie výsledkov získaných monitoringom v každom z monitorovaných miest do štúdie a poskytnúť tak prehľad a odborné informácie v oblasti budovania bezbariérového životného prostredia s cieľom zlepšiť prístup k službám, objektom a tovarom.
- Prezentovanie výsledkov získaných prieskumom bezbariérovosti pred predstaviteľmi mesta, zlepšiť informovanosť verejnosti, a navrhnúť spôsoby spolupráce pri odstraňovaní architektonických bariér.
- Zlepšenie spolupráce s miestnou správou a samosprávou v oblasti predchádzania diskriminácie a ostatných prejavov intolerancie.

Cieľová skupina

- Cieľovou skupinou sú ľudia s telesným a ťažkým telesným postihnutím, ktorí patria do skupiny ľudí najviac ohrozených pri uplatňovaní svojich ľudských práv a slobôd. Nebyť marginalizovanou skupinou v spoločnosti pre ľudí s telesným a ťažkým telesným postihnutím predpokladá vytvoriť podmienky na realizáciu účinných nástrojov trvalo udržateľného rozvoja na začlenenie do pracovného a spoločenského života a poskytovanie rovnakých šancí ako pre zdravú populáciu.
- Do realizácie aktivít projektu boli z cieľovej skupiny zapojení dobrovoľníci a členovia komisií „Architektonické bariéry“. Pri realizácii monitoringu im poskytovali pomoc osobní asistenti.
- Výsledky monitoringu boli spracované do publikácií, ktorých súčasťou je fotodokumentácia vyhotovovaná priebežne počas prieskumu. Publikácie poukazujú na nedostatky a navrhujú spôsoby riešenia pri vytváraní bezbariérového životného prostredia.

Zameranie prieskumu:

- inštitúcie verejnej správy a samosprávy
- banky, poisťovne, bankomaty
- kultúrne zariadenia a voľno časové aktivity
- služby: ubytovacie a stravovacie zariadenia, obchody, operátori a ďalšie
- zdravotnícke zariadenia
- školy a školské zariadenia

Výsledky monitoringu uskutočneného v meste Vranov n/Topľou vám teraz predkladáme v tejto publikácii. Výsledky sú spracované do prehľadných tabuliek a grafov, ktoré poskytnú prehľad a odborné informácie o stave bezbariérovosti v meste.

Treba poznamenať, že uskutočnený prieskum nestačí zďaleka pokryť potreby cieľovej skupiny, bol obmedzený časovým vymedzením projektu ako aj finančnými možnosťami Slovenského zväzu telesne postihnutých.ch.

Inštitúcie verejnej správy a samosprávy

Aj keď chodenie po úradoch nikto z nás ľudí príliš neoblubuje nevyhneme sa im. Naše skúsenosti hovoria, že ľudia s telesným postihnutím majú problém, jednak aby sa do budovy dostali a druhý problém je aby sa mohli samostatne pohybovať vo vnútorných priestoroch. Dôležité sú aj vyhradené parkoviská. Najdôležitejšie úrady sme monitorovali s dôrazom na vyššie uvedené ukazovatele.

Aj v platnej vyhláške č. 532/2002 Z.z., ktorú vydalo MŽP SR a ktorá ustanovuje podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie je zakotvené, že všetky budovy, ktoré slúžia verejnosti, musia byť bezbariérové a to v časti, ktorá je určená pre verejnosť.

S podnetmi týkajúcimi sa (ne) prístupnosti, nevykonávaní primeraných úprav alebo súvisiacimi s porušovaním práv a slobôd osôb, s diskrimináciou, sa v súčasnosti možno obrátiť najmä na stavebné inšpektoráty, krajské stavebné úrady ...

Navštívené inštitúcie:

Vyhovujú:

- Okresný úrad
- Dom smútku Vranov Čemerné
- Verejné WC centrum mesta

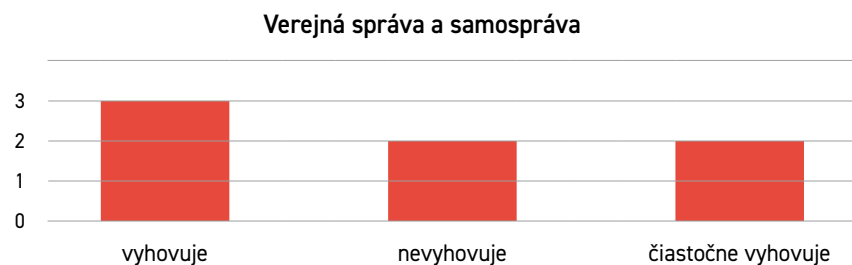
Nevyhovujú:

- Bytové družstvo
- Daňový úrad

Čiastočne vyhovujú:

- MsÚ Vranov
- Cintorín Vranov Čemerné

Nasledovný graf nám monitorovanú situáciu ilustruje graficky.

Zhodnotenie:

Inštitúcie verejnej správy a samosprávy, ich kompetentní zamestnanci ako aj vedenie mesta sú veľmi tejto problematike naklonení a dali nám prísľub, že budú hľadať ďalšie riešenia, aby sa ľudia s takýmto postihnutím mohli bezproblémovo pohybovať po meste a dostať sa všade, kam potrebujú.

Banky, bankomaty a poisťovne

Všeobecne banky a poisťovne vychádzajú najviac v ústrety zdravotne postihnutým pri zdolávaní bariér. Potvrdil to aj náš monitoring, no ukázal aj skutočnosť, že aj tu je s bariérovosťou dosť problémov.

Navštívené inštitúcie:

Vyhovujú:

- Primabanka M. R. Štefánika
- Sociálna poisťovňa Rázusova
- VŠZP Hronského
- VÚB nám. Slobody
- SLSP a bankomaty
- Poštová banka a bankomaty
- AXA poisťovňa Duklianskych hrdinov

Nevyhovujú:

- Dôvera nám. Slobody

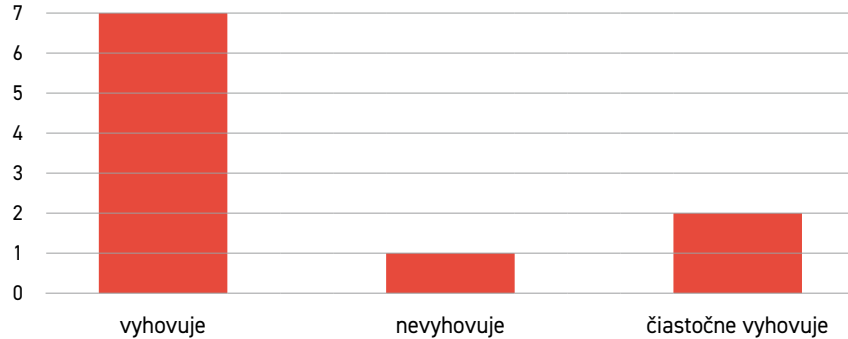
Čiastočne vyhovujú:

- SLSP nám. Slobody
- Tatrabanka nám. Slobody

Kultúrne zariadenia a voľnočasové aktivity

Nasledovný graf nám monitorovanú situáciu ilustruje graficky.

Banky, bankomaty a poisťovne

Monitoring potvrdil, že banky umiestnené v nových budovách a obchodných centrách spĺňajú požiadavky dostupnosti. V starších budovách v centre mesta ich väčšinou spĺňajú iba čiastočne, resp. nespĺňajú.

Pri bankomatoch najväčším problémom býva jeden, alebo viac schodíkov. Často chýba strieška, čo je veľký problém pri nepriaznivom počasí nielen pre zdravotne postihnutých, ale aj pre ostatných občanov. Väčšina bankomatov je bez poličky na odloženie kľúčiky pri hľadaní karty a opretie police alebo barly.

Pri zariadeniach pre voľno časové aktivity sme sa zamerali na vstup do objektov, vyhradené parkovisko pre vozičkárov a prístupnosť MHD. Sledovali sme aj ďalšie dôležité faktory ako sú: pohyb v rámci budovy, vrátane sociálnych zariadení, kde sa prihliada na šírku dverí, ako aj vnútorný priestor a na možnosť manipulácie s invalidným vozíkom.

Navštívené zariadenia:

Vyhovujú:

- Dom kultúry Vranov
- Zimný štadión Vranov
- Bazilika, kostol
- Gréckokatolícky kostol sever
- Rímskokatolícky kostol

Nevyhovujú:

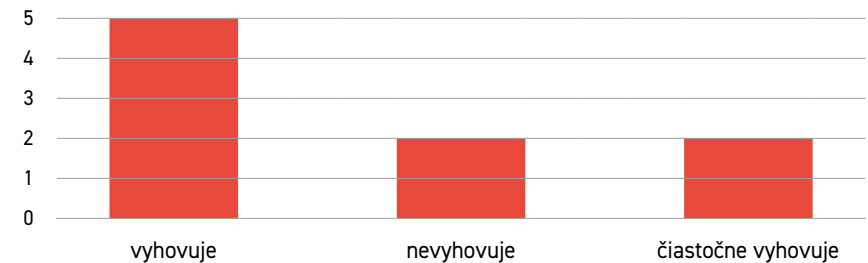
- Múzeum Nižný Hrušov
- Športová hala Vranov

Čiastočne vyhovujú:

- Hrad Podčičva
- Múzeum Hanušovce nad Topľou

Nasledovný graf nám monitorovanú situáciu ilustruje graficky.

Voľnočasové aktivity

HANUŠOVCE KAŠTIEĽ – chodníky vysypané bielym štrkom – pamiatkari trvajú na tomto povrchu. Je to pre vozičkárov a kočiare nevládnuteľné. Jediné riešenie je ísť po trávinatej ploche.

Zhodnotenie:

Vo Vranove nad Topľou je kultúrny dom s kinom so sálou vyhradenou na divadelné predstavenia, koncerty, plesy, ktorý je vybavený pre občanov s telesným postihnutím – parkovisko, výtah, bezbariérový vstup, WC. V mestskej športovej hale chýba bezbariérový vstup. V budúcnosti je naplánovaná jeho výstavba. V meste sa začalo s prestavbou futbalového ihriska, do ktorej je zahrnutý aj chýbajúci bezbariérový prístup. Do kostolov v meste sú bezbariérové prístupy ale chýbajú v nich sociálne zariadenia pre zdravotne postihnutých občanov.

Služby: ubytovacie a stravovacie zariadenia, obchody, mobilní operátori

Stravovacie a ubytovacie služby

Pri ubytovacích zariadeniach penziónoch a hoteloch sme skúmali predovšetkým bezbariérový prístup až do izby vrátane vstupu do budovy, schodišťa, šírky dverí. Zaujímali nás aj bezproblémový pohyb vozička po interiéru a jeho otočenie v sociálnych zariadeniach.

Ukázalo sa, že len veľmi málo ubytovacích zariadení spĺňa tieto kritéria.

Pri stravovacích zariadeniach nás zaujímal bezproblémový vstup do budovy a pohyb vnútri ako aj bezbariérové sociálne zariadenia.

Navštívené ubytovacie a stravovacie zariadenia:

Vyhovujú:

- Ubytovňa Monika, Domaša
- Hotel Zelená lagúna, Domaša
- Hotel Patriot, B. Nemcovej Vranov
- Reštaurácia Solaris

Nevyhovujú:

- Hotel Zátok Domaša
- Garden hotel

Nasledovný graf nám monitorovanú situáciu ilustruje graficky.

Stravovacie a ubytovacie služby

ZELENÁ LAGÚNA – v tomto stre-
disku majú pri vstupe nájazdovú
rampu, WC, pre vozičkárov a výtah
na poschodie, kde môžu absolvovať
wellness

Prístupová panelová, zarastená
cesta k bytovni MONIKA – na ktorej
majú dve izby prispôbené pre vo-
zičkárov. Majú pre nich aj WC. Každý
rok prijímajú svojich stálych klientov.
Príjemná reštaurácia v budove i vonku
s krásnym výhľadom na vodnú plochu
a celé okolie. Výhľad na priehradu DO-
MAŠA.

Zhodnotenie:

V meste je všeobecne málo ubytovacích zariadení. Hotel Partiot má iba bezbariérový prístup. V mnohých stravovacích zariadeniach nemajú bezbariérový prístup, ani WC pre občanov s telesným postihnutím. Mobilní operátori ako napr. Orange, O2, T-Com majú bezbariérové vstupy a dvere. Vo väčšine obchodov v meste sú bariéry – schody, úzke dvere, úzke chodby a pod. Tesco, Lidl sú bezbariérové ale vozičkári pri Kauflande sa nedostanú z chodníka na cestu, lebo sú tam veľmi vysoké obrubníky. Centrum mesta je prístupné, celé vydláždené ale v bočných uliciach sú nevhodné povrchy na chodníkoch, ktoré najmä pre vozičkárov s elektrickými vozíkmi sú nedostupné.

V rekreačnej oblasti Domaša je vhodný hotel Zelená lagúna a reštaurácia Monika. Ostatné rekreačné zariadenia nie sú pre občanov s TP vybavené. Vo vlastivednom múzeu v Hanušovciach nad Topľou majú vybavenú pre občanov ZŤP rampu avšak cesta je vysypaná drobnými kamienkami. Podľa pamiatkarov tam nemôže byť asfaltová cesta.

V centre mesta MsÚ zriadil verejné toalety, kde je aj WC pre vozičkárov. Súkromná automobilová doprava vo Vranove n/Topľou poskytuje pre vozičkárov iba jeden zájazdový autobus. Na jeseň 2019 objednali ich 5. Mestská doprava je prispôbená občanom s TP.

Zdravotnícke zariadenia

Zo zdravotníckych zariadení sme sa venovali predovšetkým zariadeniam nemocnice, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť ľuďom z blízkeho aj vzdialenejšieho okolia.

vyhovujú

- NsP
- Súkromná poliklinika Rozmarín
- Lekárske ambulancie, nám. Slobody
- Lekárň MAX
- Lekárň Karolíňka
- Sokrates s.r.o.
- Lekárň, Duklianskych hrdinov
- Lekárň Farmis

Zhodnotenie:

Zdravotné zariadenia, lekárne, zdravotnícke potreby na území mesta sú prispôbené občanom s telesným postihnutím – bezbariérové vstupy pre vozičkárov v sociálnych zariadeniach sú dostatočne široké vstupné dvere, primeraná výška umiestnených umývadiel a pod.

Zaznamenali sme viac kladov ako nedostatkov, čo považujeme za pozitívum.

Školy a školské zariadenia

Prístup ku vzdelaniu je jedným z najdôležitejších ľudských práv a slobôd. Ako ich však môžeme dodržať keď práve školy všetkých stupňov vykazujú vysoký stupeň bariérovosti. Podpisuje sa na tom aj tá skutočnosť, že vo väčšine prípadov sa jedná o staršie budovy pri projektovaní ktorých nebola podmienka bezbariérovosti samozrejmosťou.

Vyhovujú:

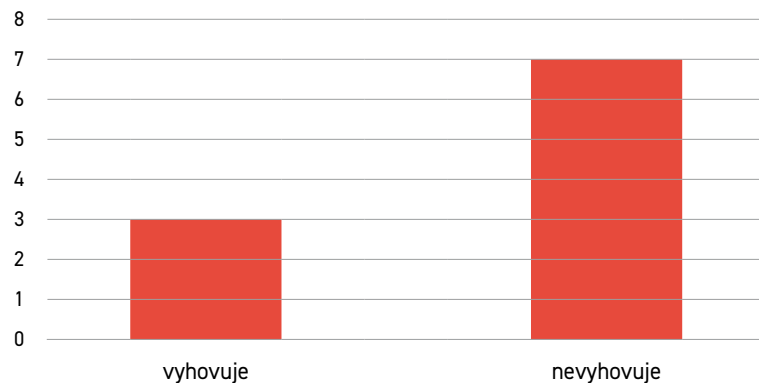
- MŠ 1.mája
- ZŠ Lúčna
- Drevárska škola Lúčna

Nevyhovuje

- ZŠ sídl. II
- Gymnázium Dr. C. Daxnera
- Obchodná akadémia Dr. C. Daxnera
- MŠ Juh
- MŠ Dlhá
- ZŠ Vranov Čemerné
- Ľudová škola Vranov

Nasledovný graf nám monitorovanú situáciu ilustruje graficky.

Školské zariadenia

Zhodnotenie:

Školské zariadenia – MŠ, ZŠ, SŠ nie sú v dostatočnej miere pripravené pre deti a žiakov s telesným a s ťažkým telesným postihnutím. Väčšina školských zariadení má iba bezbariérový vstup. Značný počet detí s takýmto postihnutím navštevuje v našom meste spojenú školu Budovateľská 1309, ktorú tvorí špeciálna MŠ pre deti od 3 – 6 rokov a špeciálna ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím, ktoré sú pre tieto deti a žiakov v rámci bezbariérovosti primerane vybavené.

Magdaléna Obrinová

Aurélia Matašová

Veronika Zajacová

Mária Kotuláková

Záverom chceme apelovať na kompetentných, aby nás naďalej neizolovali, ale aby nám pomohli vytvoriť vhodné podmienky pre začlenenie do spoločenského života. Zároveň vyslovujeme nádej, že keď podobný prieskum zopakujeme o ďalších 5 rokov, budeme môcť konštatovať, že pokrok v odstraňovaní architektonických bariér a bariér v spoločnosti pokračuje.

Váž. pán/pani

č. j. SZTP/2019/.....
Bratislava,

POVERENIE

Slovenský zväz telesne postihnutých (SZTP), poveruje, vykonať monitoring bezbariérovosti na území mesta, ktorý sa realizuje v rámci projektu, s názvom:

„Eliminácia bariér v prostredí ako cesta k nediskriminácii“.

Monitoring je zameraný na nasledovné zariadenia:

- Zdravotné zariadenia, lekárne, zdravotnícke potreby
- Školské zariadenia
- Inštitúcie verejnej správy a samosprávy
- Banky, poisťovne, bankomaty
- Voľnočasové aktivity: divadlá, kiná, kultúrne domy, športoviská, kostoly...
- Služby: ubytovacie zariadenia, stravovacie zariadenia, mobilní operátori, obchody, ďalšie služby

Termín konania monitoringu je v dňoch

Veríme, že menovanému, bude na požiadanie bude umožnený vstup do všetkých priestorov objektu, pre získanie objektívnych výsledkov k monitoringu bezbariérovosti.

Pracovníci sú povinní preukázať sa týmto poverením a preukazom totožnosti.

Po ukončení prieskumu sa zhodnotia získane výsledky monitoringu a ich dopad na cieľové skupiny, ktoré tvoria občania s telesným a ťažkým telesným postihnutím, a ktorí v súčasnosti patria do skupiny občanov, najviac ohrozených sociálnou exklúziou.

V širšom spoločenskom kontexte do cieľovej skupiny možno zahrnúť aj rodičov s deťmi kočíčkami, seniorov, tehotné ženy, či osoby po úrazoch, ktorým rovnako prítomnosť architektonických bariér v prostredí a doprave znemožňuje prístup k službám, objektom a tovarom.

Ing. Monika Vráblová
predsedníčka SZTP
koordinátorka projektu

Realizované s finančnou pomocou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci
dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd.

Za obsah tohto dokumentu je výlučne zodpovedný Slovenský zväz telesne postihnutých.

Realizované s finančnou pomocou Ministerstva spravodlivosti SR
v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd.

Za obsah tohto dokumentu je výlučne zodpovedný Slovenský zväz telesne postihnutých.

Slovenský zväz telesne postihnutých, Bratislava, 2019

ISBN 978-80-89634-09-5